

VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; fakss 67017673; e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Rīgā

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLES VADĪBAS ZIŅOJUMS PAR 2017.GADA PĀRSKATU

*Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas
laiks*

Nr.5.2-3.5.4.1e/67

1. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR VALSTS KONTROLI

1.1. Darbības normatīvais regulējums

Valsts kontrole atbilstoši Latvijas Republikas Satversmē noteiktajam ir neatkarīga koleģiāla augstākā revīzijas (audīta) iestāde. Valsts kontroles iekārtu un kompetences nosaka Valsts kontroles likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē Valsts kontroles nolikums un citi Valsts kontroles iekšējie normatīvie akti, kurus apstiprinājusi Valsts kontroles padome. Valsts kontroles iekšējās kontroles vides nodrošināšanai ir izveidota kvalitātes vadības sistēma, pamatojoties uz Latvijas standartu LVS EN ISO 9001:2015 “Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības (ISO 9001:2015)”. Iestādes darbība ir aprakstīta 22 darba procesu aprakstos.

Valsts kontrole ir *INTOSAI*¹ un *EUROSAI*² locekle, un tai ir saistoši starptautisko augstāko revīzijas iestāžu organizāciju dokumenti, kuros ir nostiprināti augstāko revīzijas iestāžu darbības principi, revīziju veikšanas jautājumi, kā arī prasība nodrošināt augstāko revīzijas iestāžu neatkarību.

Kopš 2017.gada janvāra ir nodrošināta Valsts kontroles pārstāvība *INTOSAI* izveidotajā Profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padomē (*FIPP*). Šobrīd *FIPP* ir ievēlēti 15 augstāko revīzijas iestāžu pārstāvji (no kopumā 194 *INTOSAI* biedriem). *FIPP* atbild par *INTOSAI* izstrādāto standartu kvalitāti un sniedz vadlīnijas *INTOSAI* pastāvīgajām komitejām standartu pilnveidošanai.

2017.gada maijā Valsts kontrole tika ievēlēta *EUROSAI* valdē, kļūstot par vienu no astoņiem *EUROSAI* valdes locekļiem nākamo sešu gadu laikā (no kopumā 50 *EUROSAI* dalībvalstīm). Tas nodrošina Valsts kontrolei iespēju aktualizēt Latvijai būtiskus jautājumus Eiropas augstāko revīzijas iestāžu darba kārtībā, piedalīties revidentu profesijas attīstības un revīzijas standartu pilnveidošanas procesu vadībā.

Valsts kontrole aktīvi līdzdarbojas ES dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu un Eiropas Revīzijas palātas sadarbības platformā – Kontaktu komitejā.

¹ Augstāko revīzijas iestāžu starptautiska apvienība.

² Eiropas Augstāko revīzijas iestāžu apvienība.

Augstākās revīzijas iestādes, kā tas izriet no Limas deklarācijas³, Mehiko deklarācijas⁴ un Apvienoto Nāciju Organizācijas rezolūcijām⁵, savus uzdevumus var veikt objektīvi un efektīvi tikai tad, ja tās ir neatkarīgas no revidējamās vienības, aizsargātas no ārējas ietekmes un ir nodrošinātas ar uzdevumu pildīšanai nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem.

Valsts kontroles darbības mērķis ir, veicot revīzijas, noskaidrot, vai rīcība ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu ir tiesiska, pareiza, ekonomiska un efektīva, kā arī sniegt rekomendācijas atklāto trūkumu novēršanā.

Saskaņā ar Valsts kontroles likumu Valsts kontrole veic revīzijas atbilstoši Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Valsts kontrole revīzijās piemēro starptautiskās augstāko revīzijas institūciju organizācijas *INTOSAI* standartus un starptautiskās grāmatvežu federācijas *IFAC* standartus.

Valsts kontroles revīzijai ir pakļauta ikviena persona, kuras rīcībā ir publiskas personas finanšu līdzekļi vai manta, kā arī personas, kuras pilda valsts vai pašvaldības iepirkumu. Valsts kontroles revīzijai nav pakļauta Saeima. Lai nodrošinātu Valsts kontroles neatkarību, likumdevējs tai ir piešķīris tiesības pašai noteikt revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu.

Valsts kontrole:

- katru gadu sniedz Saeimai un Finanšu ministrijai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem;
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sagatavošanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu, kā arī par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām, par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;
- informē Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju par Valsts kontroles veikto revīziju rezultātiem, tajā skaitā par revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanas gaitu;
- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsargāšanas iestādēm par revīzijā konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;
- savas kompetences ietvaros sadarbojas ar ES institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

1.2. Valsts kontroles struktūra

Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, seši revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības, kas nodrošina iestādes organizatorisko, finansiālo un saimniecisko darbību.

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieri Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem, to var iecelt amatā atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Valsts kontrolieris apstiprina revīziju

³ Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts: http://www.issai.org/en_us/site-issai/issai-framework/

⁴ Mexico Declaration on SAI independence: http://www.issai.org/en_us/site-issai/issai-framework/2-prerequisites-for-the-functioning-of-sais.htm

⁵ UN General Assembly Resolution A/66/209 „Promoting the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions”: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N11/471/36/pdf/N1147136.pdf?OpenElement>

UN General Assembly Resolution A/69/228 „Promoting and fostering the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions”: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/713/64/pdf/N1471364.pdf?OpenElement>

UN General Assembly Resolution A/C.2/66/L.16/REV.1 “Promoting the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions”: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/N11/601/42/pdf/N1160142.pdf?OpenElement>

metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, atbild par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu.

Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera priekšlikuma uz četriem gadiem amatā apstiprina Saeima. Padomes locekļus var apstiprināt amatā atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Valsts kontroles padomes locekļus pēc apstiprināšanas Saeimā valsts kontrolieris ieceļ Valsts kontroles revīzijas departamenta direktora amatā. Valsts kontroles padome apstiprina Valsts kontroles darbību reglamentējošos tiesību aktus un izskata citus jautājumus atbilstoši Valsts kontroles likumam.

2017.gadā Valsts kontroles padomes sastāvā izmaiņas nav notikušas.

Valsts kontroles revīzijas departamenta sektoru vadītājus, revīzijas personālu un atbalsta struktūrvienību darbiniekus darbā pieņem valsts kontrolieris, slēdzot darba līgumus.

Revīzijas darbus ar Valsts kontroles padomes lēmumu sadala starp revīzijas departamentiem. Katrs revīzijas departaments ir sadalīts sektoros. Sektora sastāvā ietilpst sektora vadītājs un Valsts kontroles revidenti (vecākie valsts revidenti, vecākie valsts revidenti-juristi, valsts revidenti, valsts revidenti-juristi, valsts revidentu palīgi un informācijas sistēmu auditori). Revīzijas departamenti veic revīzijas atbilstoši katra departamenta pārziņā esošajai jomai un saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu revīziju gada plānu.

Atbalsta struktūrvienības nodrošina ikdienas administratīvos procesus un sniedz atbalstu revīziju darbā. Valsts kontrolierim tieši pakļauti ir Valsts kontroliera biroja darbinieki, kvalitātes vadības sistēmu speciālists, politikas plānošanas projektu un analīzes procesu vadītājs, revīziju rezultātu analīzes un pilnveidošanas procesu vadītājs, Personāla daļa, Juridiskā daļa, Pārskatu izvērtēšanas daļa, Sabiedrisko attiecību un iekšējās komunikācijas daļa, Starptautiskās sadarbības daļa un Kanceleja. Kancelejā ietilpst Finanšu un budžeta plānošanas daļa, Informācijas tehnoloģiju daļa, Plānošanas un analītikas daļa, Lietvedības daļa un Saimniecības daļa.

Pārskata gadā Valsts kontroles struktūrā būtiskas izmaiņas nav veiktas. Tika veiktas strukturālas izmaiņas, pārceļot bibliotēku informācijas speciālista amatu no Informācijas tehnoloģiju daļas uz Sabiedrisko attiecību un iekšējās komunikācijas daļu, ņemot vērā amata atbilstību iekšējās komunikācijas funkcijai.

Uz pārskata perioda beigām Valsts kontrolē bija 180 štata vietas, tajā skaitā 137 revīzijas personālam un 43 atbalsta personālam. Darba attiecībās ar Valsts kontroli pārskata perioda beigās bija 184 darbinieki, tajā skaitā 139 – revīzijas personāls un 45 – atbalsta personāls. Perioda beigās 18 darbinieki atradās ilgstošā prombūtnē.

Darbinieku mainības koeficients bija 9,2%, kas, salīdzinot ar 2016.gadu (14,62%), ir samazinājies.

2. VALSTS KONTROLES DARBĪBA PĀRSKATA GADĀ

2.1. Galvenie notikumi, kas ietekmējuši Valsts kontroles darbību pārskata gadā

2.1.1. Valsts kontroles darbības stratēģijā noteiktie virzieni

Valsts kontrole pārskata gadā darbojās saskaņā ar 2013.gada 27.decembrī apstiprināto Valsts kontroles darbības stratēģiju 2014. – 2017.gadam.

Reizi pusgadā tiek vērtēti iepriekšējos periodos sasniegtie rezultāti, to dinamika, notikumi un ārējie faktori, kas ietekmē Valsts kontroles darbību, un tiek lemts par nepieciešamību veikt izmaiņas darbības stratēģijā. Ņemot vērā arī to, ka 2017.gads bija darbības stratēģijas

īstenošanas pēdējais gads, pārskata gadā Valsts kontroles darbības stratēģijā grozījumi netika izdarīti.

Stratēģija noteica trīs darbības virzienus – (1) atbalsts Latvijas Republikas Saeimai un izpildvarai publiskā sektora pārvaldības pilnveidošanā, veicinot efektīvu publisko līdzekļu izmantošanu sabiedrības interesēs, (2) Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana un (3) Valsts kontroles darbības efektivitātes uzlabošana – un no tiem izrietošus vidēja termiņa stratēģiskos mērķus un atbilstošus sasniedzamos rezultātus.

Valsts kontroles padome darbības stratēģijas īstenošanai katru gadu apstiprina darba plānu, kurā ir iekļauts revīziju plāns, noteiktas attiecīgajā gadā veicamās aktivitātes iestādes darbības stratēģijā noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanai, noteikti atbalsta struktūrvienībām pārskata gadā veicamie uzdevumi un katrai aktivitātei noteikta atbildīgā struktūrvienība, izpildes termiņi, plānotās cilvēkstundas un budžets. Darba plānu 2017.gadam Valsts kontroles padome apstiprināja 2016.gada 27.decembra sēdē.

Valsts kontroles stratēģiskās darbības virziens – **atbalsts Latvijas Republikas Saeimai un izpildvarai publiskā sektora pārvaldības pilnveidošanā, veicinot efektīvu publisko līdzekļu izmantošanu sabiedrības interesēs** – ir noteikts, lai sniegtu sabiedrībai pārliecību par publiskā sektora resursu likumīgu un lietderīgu pārvaldību, kā arī sniegtu atbalstu Saeimai un Ministru kabinetam publiskā sektora pārvaldības pilnveidošanā.

Būtiskākie darbības rezultāti:

- revīziju darbs tika veikts saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprināto darba plānu 2017.gadam. Darba plāns katrai revīzijai nosaka kalendāro laiku sadalījumā pa posmiem (plānošana, pierādījumu iegūšana un noslēgums), kā arī katrā posmā nepieciešamās cilvēkstundas. Pārskata gadā kopā tika pabeigtas 48 revīzijas, tajā skaitā 27 finanšu revīzijas, 12 lietderības revīzijas, piecas likumības/lietderības revīzijas un četras likumības revīzijas. Revīziju rezultātā kopā sagatavoti 79 revīziju ziņojumi;
- pienākums veikt ikgadējās finanšu revīzijas ir noteikts Valsts kontroles likumā. Lai gūtu pārliecību, ka valsts pārvalde un pašvaldības ievēro tiesību aktus un ar nodokļu maksātāju naudu rīkojas lietderīgi un sabiedrības interesēs, Valsts kontrole turpināja mērķtiecīgi stiprināt lietderības jautājumu izvērtēšanas kapacitāti. Pārskata periodā 48,7% no kopējiem revīzijām pieejamiem resursiem tika novirzīti lietderības revīziju un likumības revīziju ar lietderības aspektiem veikšanai, 2016.gadā tie bija 43,1%;
- tā kā visciešākā saskarsme iedzīvotājiem ir ar pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem, Valsts kontrole atbilstoši apstiprinātam rīcības plānam veic revīzijas katrā no 119 pašvaldībām vismaz vienu reizi trīs gados, sniedzot sabiedrībai savlaicīgu un regulāru pārliecību par finanšu līdzekļu izlietojuma likumību un lietderību iedzīvotājiem svarīgu jautājumu risināšanā. 2017.gadā kopumā revīzijās tika ietvertas 53 pašvaldības. Revīzijas pašvaldībās tika veiktas par pašvaldību rīcības ekonomiskumu un efektivitāti, nodrošinot maksas pakalpojumus iedzīvotājiem, par pašvaldību administratīvā resursa izlietošanu, par pašvaldību rīcību, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu un ar kapsētu izmantošanu saistītos pakalpojumus, par SIA “Rīgas meži” darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, apsaimniekojot pašvaldības mežus, un par pašvaldību budžetiem finanšu revīzijas par Latvijas Republikas 2016.gada pārskatu ietvaros;
- Valsts kontrole revīziju rezultātā sniedz ieteikumus, kuriem nav tieši nosakāma finanšu ietekme (iekšējās kontroles sistēmas sakārtošana, nozaru tiesiskā regulējuma pilnveidošana, valsts un pašvaldību nekustamo īpašumu un kapitāla pārvaldības uzlabošana, tiesību aktu ievērošana publiskajos iepirkumos), un ieteikumus, kuriem ir nosakāma finanšu ietekme (samazināti valsts un pašvaldību budžetu izdevumi un

palielināti ieņēmumi, novērsti nelikumīgi nodokļu, pakalpojumu un preču iegādes avansu maksājumi, sakārtota valsts un pašvaldību aktīvu uzskaitē). Pārskata periodā revidējamām vienībām kopā bija jāievieš 451 ieteikums, no kuriem revidējamās vienības bija veikušas darbības 418 jeb 92,7 % ieteikumu ieviešanai, nebija uzsākta ieviešana 13 ieteikumiem jeb 2,9% un aktualitāti zaudējuši vai slēgti kā neieviesti bija 20 ieteikumi jeb 4,4 % (informācija aktualizēta 2018.gada februārī);

- Valsts kontrole turpināja iepriekš aizsāktu jauno praksi veikt apkopojošus izvērtējumus (diskusiju dokumentus), iekļaujot tajos Valsts kontroles revīzijās konstatētos faktus jomās, kurās novērojami sistemātiski, ilgstoši trūkumi un kuri ir ārpus atsevišķu revidējamo vienību kompetences ietvara. Diskusiju dokumentu mērķis ir, izmantojot Valsts kontroles uzkrātās zināšanas, sagatavot priekšlikumus izskatīto jomu darbības uzlabošanai valstiskā līmenī un rosināt plašāku diskusiju iesaistīto un ieinteresēto pušu starpā – izpildvara, nevalstiskais sektors, akadēmiskā vide, uzņēmēji, sabiedrības pārstāvji, likumdevējs. Pārskata gadā tika sagatavots ziņojums "Racionāla pašvaldība", kurā apkopotas pēdējos piecos gados pašvaldību revīzijās gūtās atziņas un praksē balstīti secinājumi problēmu novēršanai. Dokumentā tika piedāvāti vairāki priekšlikumi, lai atbalstītu diskusiju par racionālas pašvaldības veidošanas aspektiem. Dokuments prezentēts Saeimas Publisko iepirkumu un revīzijas komisijā un *EUROSAI* seminārā par pašvaldību revīzijām.

Valsts kontroles darbības virziens – **Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana** – ir noteikts, lai, ņemot vērā starptautisko pieredzi un sabiedrības vajadzības, nodrošinātu Valsts kontroles tālāku attīstību, sniegtu profesionālus ieteikumus publiskā sektora darbības pilnveidošanai un sabiedrībai kompetentu viedokli par publiskā sektora darbību.

Būtiskākie darbības rezultāti:

- Valsts kontrole īsteno strukturētu darba izpildes plānošanu un novērtēšanu, ar katra darbinieka individuālā snieguma uzlabošanu panākot labākus institūcijas darbības rezultātus. Darbinieku darbs tiek vērtēts, pamatojoties uz iepriekš noteiktajiem darbinieka individuālajiem uzdevumiem un to izpildes rezultātiem saskaņā ar attiecīgajam amatam un kvalifikācijas pakāpei apstiprinātajiem vērtēšanas kritērijiem. Pārskata periodā kā katru gadu tika veikts darbinieku darba izpildes novērtējums, kurā piedalījās 148 darbinieki. Vērtējuma kategoriju A vai A/B ieguva 80 darbinieki jeb 54,1% (59 revīzijas personāla darbinieki un 21 atbalsta struktūrvienību darbinieks), kategoriju B – 62 darbinieki jeb 41,9% un C – seši darbinieki jeb 4,0%. Darba izpildes vērtēšanas procesa rezultātā četriem revīzijas personāla darbiniekiem tika paaugstināta kvalifikācijas pakāpe un astoņiem darbiniekiem amats un kvalifikācijas pakāpe;
- darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšanai ir izstrādātas apmācību programmas un praktiskie uzdevumi, kuri ir koncentrēti tieši uz tām funkcijām, kas ir nozīmīgas revidenta darbā. Pārskata periodā kopumā darbinieki apmeklēja 83 dažādas profesionālās pilnveides mācības, kursus un seminārus, no tiem 19 mācības un pieredzes apmaiņas seminārus vadīja Valsts kontroles darbinieki. Mācības tika organizētas par tādām tēmām, kā piemēram, politikas plānošanas pamati, projektu vadība, ES fondu vadības sistēma, revīzijas atbalsta programmatūras *TeamMate*, *MS Excel* un *Piktochart* programmatūru izmantošana u.c.;
- saskaņā ar grozījumiem likumā “Par zvērinātiem revidentiem” (šobrīd Revīzijas pakalpojumu likums), kuri tika pieņemti pēc Valsts kontroles iniciatīvas, zvērinātiem revidentiem, veicot revīzijas valsts un pašvaldību institūcijās, ir jāievēro Latvijā atzīti starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti, kurus nosaka valsts kontrolieris. Iepriekš tika veikta standartu tulkošana un pārskata periodā standarti tika publicēti

Valsts kontroles mājaslapā. 2017.gadā Valsts kontrole izstrādāja apmācību programmas un veica zvērinātu revidentu, pašvaldību un citu revidējamo vienību pārstāvju apmācību par publiskā sektora standartu piemērošanu;

- Pārskata periodā īstenotas aktivitātes starptautisku sadarbības projektu ietvaros:

Eiropas Sociālā fonda projekta “*Publiskā sektora revidentu profesionālā pilnveide komercdarbības vides sakārtošanas, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā*”, kura mērķis ir publiskā sektora revīzijās iesaistītā personāla profesionālā pilnveide, ietvaros, ņemot vērā revīziju preventīvo lomu korupcijas un citu tautsaimniecības attīstību ietekmējošu risku identificēšanā un mazināšanā, tika īstenotas apmācības par ES fondu vadības sistēmu (ES struktūrfondu vadības sistēmas praktiskie principi, institūciju atbildība un kompetence, normatīvais ietvars) un projektu vadību (praktiskie projektu vadīšanas aspekti un elementi visos tā dzīves ciklos), kā arī tika piesaistīti eksperti pilotrevīzijās specifisku jautājumu izpētē (aizsardzības politikas joma citās valstīs, sabiedrības domas izpēte par sabiedrisko drošību pašvaldībās, nekustamo īpašumu vērtēšana);

Twining Light projekta “*Revīzijas kvalitātes kontrole augstākajā revīzijas iestādē*”, kura mērķis ir sniegt atbalstu Serbijas augstākajai revīzijas iestādei tās kapacitātes celšanai un ES pirmsiestāšanās kritēriju izpildei ārējās revīzijas jomā, ietvaros tika veikts Serbijas augstākās revīzijas iestādes kvalitātes kontroles sistēmas izvērtējums atbilstoši starptautiskajiem revīziju kvalitātes standartiem, izstrādāts rīcības plāns revīziju kvalitātes nodrošināšanas un kontroles sistēmas uzlabošanai, organizēta Serbijas augstākās revīzijas iestāžu pārstāvju mācību vizīte Valsts kontrolē par Valsts kontroles pieredzi revīziju kvalitātes veicināšanā (t.sk. stratēģiskā plānošana, personāla vadība, komunikācija, kvalitātes vadība un revīzijas IT atbalsta rīki). Šajā projektā Valsts kontrole ir vadošais eksperts, Zviedrijas augstākā revīzijas iestāde – partneris;

Ārlietu ministrijas finansiāli atbalstītā projekta “*Ukrainas, Moldovas un Gruzijas Augstāko revīzijas iestāžu kapacitātes celšana starptautisko augstāko revīzijas iestāžu standartu (ISSAI) integrācijas procesā*”, kura mērķis ir sniegt atbalstu minēto valstu augstākajām revīzijas iestādēm pārejas procesā uz revīziju veikšanu atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem, ietvaros partnerībā ar Zviedrijas augstāko revīzijas iestādi tika organizētas darba grupas lietderības un finanšu revīziju pilnveidošanai, īstenotas apmācības finanšu, atbilstības, lietderības revīziju un revīzijas iestāžu attīstības jautājumos, kā arī organizēts ES Austrumu partnerības valstu un ES kandidātvalstu augstāko revīzijas iestāžu forums Rīgā par stratēģiskās attīstības jautājumiem.

Valsts kontroles darbības virziens – **Valsts kontroles darbības efektivitātes uzlabošana** – ir saistīts ar Valsts kontroles rīcībā esošo resursu maksimāli efektīvu izlietošanu gan revīziju darbā, gan atbalsta struktūrvienību darbībā, kā arī ar efektīvu resursu pārvaldību, jauna un rīcībā esošā programmnodrošinājuma attīstību un pamatdarbības produktivitātes pilnveidošanu.

Būtiskākie darbības rezultāti:

- revidentu laika patēriņš revīziju darbam pārskata periodā bija 89,6% (2016.gadā – 89,0%) un plānotajā termiņā pabeigts 91 % revīziju;
- efektīvākai revīziju veikšanai Valsts kontrole izmanto revīzijas atbalsta rīkus, kas nodrošina darba laika plānošanu, revīziju darba dokumentēšanu un atvieglo revīzijas ieteikumu uzraudzību, kā arī ļauj efektīvāk analizēt valsts pārvaldē uzkrātos datus. Pārskata periodā tika ieviesti uzlabojumi elektronisko dokumentu pārvaldības sistēmā,

nodrošinot, ka ar 2018.gadu revīziju lietu dokumentu virzība un arhivēšana tiek nodrošināta elektroniskā vidē. Informācijas sistēmu pieejamības rādītājs bija 98,99 %.

2.1.2. Pārskata periodā veiktās finanšu revīzijas

▪ Finanšu revīzijas par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2016.gada pārskatu sagatavošanas pareizību

Kopumā finanšu revīziju ietvaros Valsts kontrole sniedza 26 atzinumus par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2016.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, tajā skaitā 22 atzinumus bez iebildēm un četrus atzinumus ar iebildēm.

Atzinumi ar iebildēm

Par Aizsardzības ministrijas (Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra) finanšu pārskatu – revidenti nevarēja gūt pārliecību par bilances ieņēmumu un izdevumu vērtību, un Aizsardzības ministrija vēl pirms Valsts kontroles revīzijas bija ziņojusi par pārkāpumiem tiesībaizsardzības iestādēm.

Par Izglītības un zinātnes ministrijas finanšu pārskatu – uz 2016.gada 31.decembri pašvaldību rīcībā palika mērķdotācijai (pedagogu darba samaksai) piešķirtie, bet neizlietotie valsts budžeta līdzekļi, jo Izglītības un zinātnes ministrija nenodrošināja līdzekļu izlietojuma kontroli.

Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja finanšu pārskatu – ņemot vērā trūkumus pamatlīdzekļu gada slēguma inventarizācijas gaitā, revidenti nevarēja gūt pārliecību par pamatlīdzekļu kopējo vērtību.

Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas finanšu pārskatu – Dabas aizsardzības pārvalde nebija novērtējusi un ņēmusi grāmatvedības uzskaitē tās apsaimniekošanā esošos valsts derīgo izrakteņu krājumus.

Atbilstības jautājumu izvērtējuma rezultāti

Finanšu revīziju mērķis ir ne tikai gūt pārliecību par resoru 2016.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, bet arī pārliecināties, ka resoros identificētie būtiskie finanšu pārskatam pakārtotie darījumi atbilst tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (vai starptautiski) atzītai praksei, kas uz tiem attiecas.

Veicot 2016.gada finanšu revīzijas, tika pārbaudīti kopumā 32 atbilstības jautājumi 18 resoros, tajā skaitā tika noteikts viens horizontālais atbilstības jautājums - Rīcības plāna personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā, izpilde 2016.gadā. Par katru no pārbaudītajiem atbilstības jautājumiem tika sagatavots atzinums, kopumā sniedzot 32 atzinumus, tajā skaitā 23 bez iebildēm, piecus ar iebildēm, divus negatīvus, vienā gadījumā bija atteikums sniegt atzinumu, kā arī viens atzinums satur ierobežotas pieejamības informāciju. Rīcības plāna sakarā Valsts kontrole konstatēja neatbilstoši veiktus izdevumus 200 tūkst. euro apmērā.

Tāpat kā par 2015.gadu, arī par 2016.gada pārskatiem modificētu atzinumu gadījumā tika identificēti trīs galvenie kļūdu (neatbilstību) rašanās iemesli: trūkumi rīcībpolitikas definēšanā vai efektīvā ieviešanā, būtiski trūkumi iestādes iekšējās kontroles vidē, kā arī trūkumi informācijas un komunikāciju tehnoloģiju projektu vadībā.

Atlīdzības jautājums

Papildus visās finanšu revīzijās Valsts kontrole pārbaudīja finanšu revīzijā par Latvijas Republikas 2013.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem sniegtā ieteikuma atlīdzības sistēmas pilnveidošanai ieviešanā paveikto.

Izlases veidā vērtējot atlīdzības jautājumus, tostarp iestāžu piemēroto kārtību piemaksu piešķiršanā, tika konstatēts, ka vēl joprojām netiek ievērota līdzvērtīgu nosacījumu piemērošana un piemaksas tiek piešķirtas, lai pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros palielinātu darbinieku atalgojumu, maksimāli izmantojot Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā atļautās iespējas.

Revīziju laikā konstatētās kļūdas

Nozīmīgākās nelabotās kļūdas (t. i., gan tādas kļūdas, kuras revidējamās vienības nevarēja labot (piemēram, gada pārskata perioda beigās neizlietoto finanšu līdzekļu atmaksa valsts budžetā), gan tādas kļūdas, kuru novēršanai nepieciešams vairāk laika (piemēram, ilgtermiņa ieguldījumu uzskaites sakārtošana un uzkrāto saistību atzīšana) ir identificētas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, Izglītības un zinātnes ministrijā, Veselības ministrijā un Iekšlietu ministrijā.

Savukārt nozīmīgākie labojumi veikti Aizsardzības ministrijā (konsolidētajā pārskatā atklāta informācija par aktīviem, kuru izveidošanu finansējušas citas valstis).

Revīzijās par 2016.gadu konstatētais nelaboto kļūdu apjoms salīdzinājumā ar 2014.gadu un 2015.gadu ir pieaudzis attiecīgi 6,3 un 23,8 reizes, savukārt laboto kļūdu apjoms, salīdzinot ar 2015.gadu, ir samazinājies trīs reizes.

Valsts kontroles sniegtie ieteikumi

Revīziju rezultātā kopumā Valsts kontrole revidējamām vienībām ir sniegusi 110 ieteikumus, no kuriem 65 ieteikumi ir attiecināmi uz gada pārskata sadaļu un 45 ieteikumi – uz atbilstības jautājumiem.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz gada pārskatu, tiks nodrošināta piešķirto valsts budžeta līdzekļu likumīga, efektīva un ekonomiska izlietošana atbilstoši paredzētajiem mērķiem, materiālo vērtību uzskaitē un rīcība ar materiālajām vērtībām atbilstoši normatīvo aktu prasībām, prasību un saistību atbilstoša uzrādīšana gada pārskatā, Publisko iepirkumu likuma normu ievērošana.

Ieviešot Valsts kontroles sniegtos ieteikumus attiecībā uz atbilstības jautājumiem, pamatā tiks nodrošināta konkrētiem pasākumiem piešķirtā finansējuma izlietošana atbilstoši piešķiruma mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

- **Finanšu revīzija par Latvijas Republikas 2016.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem**

Atzinums ar iebildi

Lai gan kopumā kļūdas uzskaites jautājumos ministrijās un centrālajās valsts iestādēs ik gadu samazinās un finanšu uzskaites kvalitāte kopumā uzlabojas, tomēr joprojām Valsts kontrole konstatē būtiskus trūkumus, tāpēc par Latvijas Republikas 2016.gada pārskatu tika sniegts atzinums ar iebildi.

Būtiskākie konstatētie trūkumi:

- nepareizi piemērota saistību klasifikācija – Rīgas pilsētas pašvaldība saistības 296,8 milj. *euro* apmērā ir uzrādījusi pretēji darījuma ekonomiskajai būtībai kā ilgtermiņa parādu un pārskata pielikumā nav uzrādījusi aizņēmumu 517,6 milj. *euro* apmērā;

- nav uzrādīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (Dabas aizsardzības pārvaldes) apsaimniekošanā esošie valsts derīgo izrakteņu krājumi vismaz 41,8 milj. *euro* apmērā;
- Valsts kontrole nevar izteikt atzinumu par nodokļu un nodevu ieņēmumu pilnīgumu, jo nodokļu ieņēmumi joprojām netiek uzrādīti pēc uzkrāšanas principa;
- aktīvu apjomam 424,8 milj. *euro* apmērā nav iespējams noteikt nepieciešamo labojumu apmēru;
- Valsts kontrole nevar izteikt atzinumu par darījuma, ko noslēdzis Lielvārdes domes bijušais priekšsēdētājs, parakstot parādzīmi/vekseli 200 milj. *euro* vērtībā, ietekmi uz pārskatu.

Citi būtiski revīzijā vērtētie jautājumi

Valsts budžeta ieņēmumu jomā joprojām pastāv vairākas fundamentālas problēmas:

- uzkrāšanas principa ieviešana – Valsts kontrole tāpat kā iepriekšējos gados nevar sniegt atzinumu par nodokļu ieņēmumu pilnīgumu, jo to uzskaitē nav ieviests uzkrāšanas princips, kas paredz, ka pārskatā ir jāuzrāda visi ieņēmumi, kas valstij pienākas, tajā skaitā nodokļu parādi un nodokļu pārmaksas;
- nodokļu politikas izstrāde – lai gan Ministru kabinets 2017.gada maijā apstiprināja Valsts nodokļu politikas pamatnostādnes 2018. – 2021.gadam, revīzijā tika konstatēti riski, kas apdraud noteikto mērķu sasniegšanu, jo daļa nodokļu reformu pavadošajos likumos ietvertu normu Saeimā pieņemtas pretēji tam, kas norādīts pamatnostādnēs.

Tika veikts arī izvērtējums kopumā par 17 ļoti mazo un mazo tiešās pārvaldes iestāžu vispārējo darbību ar mērķi – finanšu un administratīvo resursu ietaupījums, sadrumstalotības mazināšana, racionālāka zināšanu un resursu izmantošana, tostarp vienota politikas veidošana un īstenošana. Kopumā mazo valsts iestāžu izvērtējums atklāja problēmas labas pārvaldības principu iedzīvināšanā un tika secināts, ka nepastāv juridiski šķēršļi nevienas no iestāžu reorganizācijai.

Valsts kontroles sniegtie ieteikumi

Saimnieciskā gada pārskata revīzijā kopumā ir sniegti 44 ieteikumi un 8 ierosinājumi, kurus ieviešot tiks uzlabota ieņēmumu un izdevumu uzskaitē, uzkrājumu veidošanas process paredzamajiem izdevumiem saistībā ar aktuālajām tiesvedībām, uzlabots nodokļu un nodevu kontroles process, mazināts nodokļu maksātāju administratīvais slogs un veicināta klientorientēta pieeja nodokļu administrēšanā, uzlabots nodokļu pārmaksu un parādu dzēšanas, kā arī pārmaksu atmaksāšanas process u.c. panākti citi uzlabojumi.

2.1.3. Pārskata periodā veiktās likumības, lietderības un likumības/lietderības revīzijas

Likumības un lietderības revīzijās revidentiem ir jānovērtē, vai revidējamās vienības darījumi un darbība atbilst normatīvo aktu prasībām, vai sistēma darbojas, lai sasniegtu noteikto mērķi, un vai izvēlētais metodes mērķa sasniegšanai ir bijušas iespējami efektīvas.

Likumības un lietderības revīziju tēmas Valsts kontrole nosaka, balstoties uz revidējamo jomu stratēģisko un risku novērtējumu.

Saskaņā ar 2017.gada darba plānu pārskata gadā tika pabeigta 21 likumības, lietderības un likumības/lietderības revīzija, piemēram, par valsts politikas efektivitāti pensiju sistēmas ilgstspējas nodrošināšanai, par atbildīgo iestāžu darbību ceļu satiksmes drošības jomā, par tiesu iekārtas attīstības ietvaros īstenoto pasākumu efektivitāti, par Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcas vadības rīcības lietderību, par pirmstiesas izmeklēšanas efektivitāti Valsts policijā, par Nacionālo bruņoto spēku nodrošinājuma plānošanas un apgādes sistēmas darbības efektivitāti, par naudas sodu piemērošanas sistēmas nodokļu jomā efektivitāti, par

budžeta vadības sistēmas efektivitāti (1.daļa – budžeta plānošanas cikla efektivitātes izvērtējums), par augstākās izglītības sistēmas efektivitāti, par ES fondu un valsts atbalsta finansējuma piena nozarei izlietojumu, par klimata pārmaiņu samazināšanai paredzēto līdzekļu plānošanas un izlietošanas efektivitāti un atbilstību normatīvo aktu prasībām, par SIA “Rīgas Meži” darbības, apsaimniekojot pašvaldības īpašumā esošo mežu platības, atbilstību normatīvo aktu prasībām, par pašvaldību administratīvā resursa to funkciju īstenošanai izlietošanu, par pašvaldību rīcību ar mantu un finanšu līdzekļiem, nodrošinot savām funkcijām atbilstošus maksas pakalpojumus iedzīvotājiem, par pašvaldību rīcību, nodrošinot kapsētu apsaimniekošanu u.c.

2.1.4. Ziņojumi par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem

Valsts kontroles likums nosaka pienākumu Valsts kontrolei ziņot tiesībsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem.

2017.gadā tiesībsardzības iestādēm tika ziņots par deviņās revīzijās (vienā likumības/lietderības revīzijā un astoņās finanšu revīzijās) konstatētajiem pārkāpumiem.

Prokuratūra tika informēta par konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem saistībā ar publiskas personas finanšu līdzekļu izlietošanu prēmiju izmaksai darbiniekiem, kuriem nebija veikts ikgadējais darba izpildes novērtējums, citas iestādes darbinieku materiālajai stimulēšanai, nepiešķirtu papildatvaļinājumu kompensēšanai, internātpamatskolai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu tam neparedzētiem mērķiem, u. c.

Sešos gadījumos par iespējamu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” neievērošanu Valsts kontrole informēja Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju (KNAB): vienā gadījumā amatpersona atbrīvota no administratīvās atbildības, atzīstot administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu, izsakot mutvārdu aizrādījumu, trīs gadījumos amatpersona sodīta ar naudas sodu, vienā gadījumā netika konstatēti pārkāpumi valsts amatpersonas rīcībā un vienā gadījumā turpinās iesnieguma izskatīšana.

Pārskata periodā⁶:

- tiesā iztiesāta viena krimināllieta pret pašvaldības bijušo amatpersonu par pienākumu nepildīšanu, kā rezultātā radītas smagas sekas;
- pirmās instances tiesā izskatīšanā atradās septiņas lietas: piecas lietas par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, viena lieta par amatpersonas bezdarbību un viena – par piesavināšanos lielā apmērā;
- apelācijas instances tiesā izskatīšanā atradās četras lietas: trīs lietas par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un viena – par amatpersonas pienākumu nepildīšanu, kā rezultātā radītas smagas sekas;
- kasācijas instances tiesā izskatīšanā atradās viena lieta par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu;
- divu kriminālprocesu ietvaros pavisam pret 13 personām tika uzsākta kriminālvajāšana.

2017.gada beigās par revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem izmeklēšana notika 12 kriminālprocesos (deviņi kriminālprocesi Valsts policijā, viens – KNAB un divi – Prokuratūrā).

Valsts kontrole pārskata gadā sekoja līdzī revīzijās konstatēto pārkāpumu izskatīšanas gaitai tiesībsardzības iestādēs. Gadījumos, ja Valsts kontroles ieskatā tiesībsardzības iestādēs pieņemtie lēmumi nesaturēja pietiekamu pamatojumu vai bija nepilnīgi pārbaudīti pārkāpumi, Valsts kontrole par pieņemtajiem lēmumiem iesniedza sūdzības augstākai amatpersonai.

⁶ Informācija norādīta uz 2017.gada 30.decembri.

Četros gadījumos par tiesībaizsardzības iestāžu atteikšanos uzsākt kriminālprocesu tika iesniegtas deviņas Valsts kontroles sūdzības, kā rezultātā tika uzsākti divi kriminālprocesi, bet par diviem ziņojumiem lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu netika atcelti, jo netika konstatēts noziedzīga nodarījuma sastāvs.

Astoņos gadījumos par kriminālprocesa izbeigšanu prokuratūrā tika iesniegtas 12 Valsts kontroles sūdzības, kā rezultātā: vienā gadījumā kriminālprocess atjaunots un lieta nosūtīta uz tiesu, divos gadījumos kriminālprocess atjaunots, vienā gadījumā lēmums par izbeigšanu atstāts spēkā, bet prokuratūra iesniegusi prasības pieteikumu par nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu. Citos gadījumos sūdzības noraidītas, jo tiesībaizsardzības iestādes nesaskatīja noziedzīga nodarījuma sastāvu, piemēram, netika konstatēts būtisks kaitējums, jo nodarītais mantiskais zaudējums ir mazāks nekā piecas valstī noteiktās minimālās mēnešalgas vai nav apdraudētas citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības, vai netika konstatēta noziedzīga nodarījuma subjektīvā puse.

Valsts kontrole 2017.gadā informēja:

- Iepirkumu uzraudzības biroju par septiņās revīzijās konstatētiem iespējamajiem pārkāpumiem publisko iepirkumu jomā. Saistībā ar Valsts kontroles nosūtīto informāciju tika uzsāktas sešas administratīvo pārkāpumu lietvedības, kā rezultātā viena persona saukta pie administratīvās atbildības, piemērojot naudas sodu, četros gadījumos lietvedība izbeigta sakarā ar labvēlīgāka regulējuma spēkā stāšanos un vienā gadījumā lietvedība izbeigta sakarā ar noilgumu;
- Valsts ieņēmumu dienestu par iespējamajiem pārkāpumiem, sniedzot ēdināšanas pakalpojumus izglītības iestāžu darbiniekiem deviņās pašvaldībās (iesniegums tiek izskatīts);
- Valsts darba inspekciju par iespējamu tiesību normu pārkāpumu darba tiesisko attiecību jomā (iesniegums tiek izskatīts).

Pārskata gadā revidējamās vienībās un to augstākajās iestādēs par Valsts kontroles revīziju ziņojumos konstatētajiem pārkāpumiem dažāda veida disciplināratbildība piemērota 36 personām: vienai amatpersonai uz gadu par 20% samazināts atalgojums, piecām personām izteikts rājiens, četrām personām izteiktas piezīmes, septiņām personām izteikts brīdinājums un 19 personām izteikts aizrādījums. Divos gadījumos revidējamās vienības un to augstākās iestādes bija rosinājušas jautājumus par personu prettiesiskas rīcības rezultātā radīto zaudējumu atlīdzināšanu: saistībā ar nelikumīgi izmaksātām prēmijām labprātīgi atlīdzināti 1,3 tūkst. *euro* un 9,7 tūkst. *euro*.

2.2. Būtiskās pārmaiņas Valsts kontroles darbībā un to ietekme uz finanšu rezultātiem

Valsts kontroles vadība ir izvērtējusi iestādes spēju turpināt darboties savā jomā, tāpēc finanšu pārskati ir sagatavoti pieņemot, ka iestāde darbosies arī turpmāk.

Valsts kontroles budžetu 2017.gadā tāpat kā iepriekšējos gados veidoja viena valsts budžeta programma – 01.00.00 “Valsts kontrole”.

Papildus saņemts finansējums starptautisku sadarbības projektu īstenošanai:

- Eiropas Sociālā fonda projektam “*Publiskā sektora revidentu profesionālā pilnveide komercdarbības vides sakārtošanas, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā*” 3.4.2.specifiskā atbalsta mērķa “Valsts pārvaldes profesionālā pilnveide labāka tiesiskā regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomās” ietvaros. Projekta ietvaros tiek īstenotas specializētas revidentu, publiskā sektora iekšējo auditoru un zvērinātu

revidentu mācības, starptautiskās pieredzes un labās prakses pārņemšana un revīziju grupu individuālas profesionālās pilnveides aktivitātes specifiskā atbalsta mērķa jomā;

- *Twining Light* projekta “*Revīzijas kvalitātes kontrole augstākajā revīzijas iestādē*” īstenošanai Serbijas augstākajā revīzijas iestādē. Projekta ietvaros tiek sniegts atbalsts Serbijas augstākajai revīzijas iestādei revīzijas kvalitātes kontroles un nodrošināšanas pilnveidošanai atbilstoši starptautiskajiem standartiem. Projekts tiek finansēts no Eiropas Komisijas izstrādātās Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) programmas. Visi projekta izdevumi pilnā apmērā tiek finansēti no ES un Serbijas budžeta bez Latvijas finansiālās līdzdalības;
- projekta “*Gruzijas, Moldovas un Ukrainas atbalstam, lai stiprinātu šo valstu Augstāko revīzijas iestāžu kapacitāti caurskatāmas un efektīvas valsts līdzekļu kontroles sistēmas izveidē*” īstenošanai. Projekta ietvaros tiek sniegts atbalsts šo valstu augstākajām revīzijas iestādēm to profesionālās kapacitātes stiprināšanai pārejas procesā uz revīziju veikšanu atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2017.gadam” Valsts kontroles kopējie plānotie izdevumi bija 6,2 milj. *euro* (t.sk. izdevumi atlīdzībai 4,8 milj. *euro*), tajā skaitā plānotie izdevumi starptautisko projektu īstenošanai:

- no budžeta programmas 07.00.00 “Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība” projekta „*Gruzijas, Moldovas un Ukrainas atbalstam, lai stiprinātu šo valstu Augstāko revīzijas iestāžu kapacitāti caurskatāmas un efektīvas valsts līdzekļu kontroles sistēmas izveidē*” īstenošanai 34 tūkst. *euro*;
- *Twining Light* projekta “*Revīzijas kvalitātes kontrole augstākajā revīzijas iestādē*” īstenošanai 182,0 tūkst. *euro*;
- Eiropas Sociālā fonda projekta “*Publiskā sektora revidentu profesionālā pilnveide komercdarbības vides sakārtošanas, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā*” īstenošanai 80,0 tūkst. *euro*.

Faktiskie izdevumi pārskata periodā veidoja 6,0 milj. *euro*, tajā skaitā:

- izdevumi atlīdzībai 4,7 milj. *euro* (t.sk. izdevumi darbinieku mēnešalgai 3,2 milj. *euro* jeb 68,1% no kopējās atlīdzības), tajā skaitā:

izdevumi atlīdzībai projekta “*Gruzijas, Moldovas un Ukrainas atbalstam, lai stiprinātu šo valstu Augstāko revīzijas iestāžu kapacitāti caurskatāmas un efektīvas valsts līdzekļu kontroles sistēmas izveidē*” īstenošanai 8,1 tūkst. *euro*;

izdevumi atlīdzībai *Twining Light* projekta “*Revīzijas kvalitātes kontrole augstākajā revīzijas iestādē*” īstenošanai 39,3 tūkst. *euro*;

- ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas izdevumi 1,0 mij. *euro* apmērā, tajā skaitā:

uzturēšanas izdevumi projekta “*Gruzijas, Moldovas un Ukrainas atbalstam, lai stiprinātu šo valstu Augstāko revīzijas iestāžu kapacitāti caurskatāmas un efektīvas valsts līdzekļu kontroles sistēmas izveidē*” īstenošanai 23,9 tūkst. *euro*;

uzturēšanas izdevumi *Twining Light* projekta “*Revīzijas kvalitātes kontrole augstākajā revīzijas iestādē*” īstenošanai 42,8 tūkst. *euro*;

uzturēšanas izdevumi Eiropas Sociālā fonda projekta “*Publiskā sektora revidentu profesionālā pilnveide komercdarbības vides sakārtošanas, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā*” īstenošanai 49,2 tūkst. *euro*;

- izdevumi kapitālieguldījumiem 196,8 tūkst. *euro* apmērā, tajā skaitā programmatūru licences 95,9 tūkst. *euro* un biroja un datortehnika 100,9 tūkst. *euro*;

- maksājumi starptautiskās sadarbības ietvaros (dalības maksa *INTOSAI* un *EUROSAI*) 1140 *euro*.

Laika periodā kopš bilances slēgšanas datuma līdz šī ziņojuma parakstīšanas datumam nav radušies nekādi apstākļi vai notikuši kādi notikumi, kuri nebūtu atspoguļoti finanšu pārskatos, kuru rezultātā būtu bijis nepieciešams izdarīt korekcijas finanšu pārskatos.

3. VALSTS KONTROLES TURPMĀKĀS DARBĪBAS PRIORITĀTES

3.1. Paredzamie notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt Valsts kontroles darbību nākotnē

Valsts kontroles padome 2017.gada 22.decembrī apstiprināja jauno Valsts kontroles darbības stratēģiju 2018. – 2021.gadam, kurā ir noteikti Valsts kontroles stratēģiskie mērķi, prioritātes un plānotie rezultāti turpmākajiem četriem gadiem.

Arī turpmāk Valsts kontroles darbs būs vērsts uz sabiedrības interešu pārstāvību, stiprinot labu publiskā sektora pārvaldību.

Būtiskākās Valsts kontroles darbības prioritātes:

- neapšaubot pareizas finanšu uzskaites svarīgumu, Valsts kontrole aizvien vairāk pievērsīsies lietderības un atbilstības pārbaudēm, pakāpeniski palielinot šādu pārbažu īpatsvaru līdz 70 % no kopējā pārbažu apjoma, kas ļaus vērtēt sarežģītus un sistēmiskus jautājumus dažādās nozarēs;
- Valsts kontrole stiprinās revīzijās sniegto ieteikumu uzraudzību, sekojot, lai ieteikumi tiktu ieviesti pēc būtības un savlaicīgi vismaz 90% gadījumu, un vērtējot ieteikumu finansiālo ietekmi, aprēķinot papildus gūtos valsts un pašvaldību budžetu ieņēmumus vai novērstu nelikumīgus un nelietderīgus izdevumus;
- Valsts kontrole turpinās ziņot tiesībaizsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem, turpinot stiprināt sadarbību ar atbildīgajām iestādēm, lai panāktu, ka vismaz 80% gadījumu, kad Valsts kontrole ir norādījusi uz pārkāpumiem, tiek piemērota normatīvajos aktos paredzētā atbildība;
- turpinot aizsākto praksi, Valsts kontrole prevencijas nolūkā paplašinās izglītojoša rakstura darbību. Revīziju rezultāti tiks apkopoti un konceptualizēti, padarot tos izmantojamus ne tikai revidētajai, bet arī citām iestādēm, tā savlaicīgi norādot gan uz riskiem, gan labo praksi;
- Valsts kontrole turpinās īstenot vadošo lomu publiskā sektora revidentu profesijas tālākā attīstībā, sekmējot gan zvērīnātu revidentu, gan iestāžu iekšējo auditoru izpratni par pareizu starptautisko publiskā sektora revīziju standartu piemērošanu;
- ņemot vērā starptautisko atzinību, ko Valsts kontrole guvusi ar ievēlēšanu *INTOSAI* izveidotajā padomē, kas atbild par revīziju metodikas kvalitāti, un *EUROSAI* valdē, Valsts kontrole plāno kļūt par starptautiski atzītu kompetences centru publiskā sektora revīzijās, sniedzot ieguldījumu starptautisko revīzijas standartu attīstībā un turpinot konsultatīvi atbalstīt citu valstu augstākās revīzijas iestādes to profesionālās kapacitātes celšanai.

3.2. Būtiskie riski un neskaidrie apstākļi, ar kuriem Valsts kontrole saskaras

Ņemot vērā vienu no Valsts kontroles uzstādījumiem – aizvien vairāk pievērsties tieši lietderības jautājumu vērtēšanai revīzijās, jāapzinās, ka tam nepieciešama arī atbilstoša profesionālā kapacitāte – augsti kvalificēti speciālisti, kuri spēj veikt revīzijas nozīmīgās rīcībpolitikas jomās par sarežģītiem, sistēmiskiem jautājumiem.

Pateicoties mērķtiecīgi veiktām aktivitātēm, tai skaitā, profesionālās kapacitātes celšanas pasākumiem, darbinieku mainība Valsts kontrolē ir mazinājusies, tomēr joprojām būtiska ir kompetentāko darbinieku motivācija darbam Valsts kontrolē, kuras priekšnosacījums ir atalgojuma konkurētspēja.

Diemžēl arī 2017.gadā veiktajās finanšu revīzijās Valsts kontrole konstatēja, ka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma mērķis – panākt, ka valsts un pašvaldību amatpersonu un darbinieku atlīdzības noteikšanā tiek ievēroti līdzvērtīgi nosacījumi, vēl joprojām nav sasniegts. Valsts budžeta iestādēm nav nodrošinātas līdzvērtīgas finansiālās iespējas nodrošināt mēnešalgas un normatīvajos aktos noteiktās piemaksas (atalgojuma mainīgo daļu) darbinieku motivācijai.

Tāpēc joprojām ir aktuāla nepieciešamība pārskatīt publiskā sektora atlīdzības sistēmu un Valsts kontroles darbinieku atlīdzības sistēmas iekļaušanos tajā, kā arī turpināt profesionālās kapacitātes celšanu, lai nodrošinātu darbinieku gatavību elastīgi un savlaicīgi reaģēt uz darba vides un profesionālo prasmju pieaugošajām izmaiņām nākotnē.

Valsts kontroliere

E.Krūmiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS
AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

I.Freiberga 67017515
inga.freiberga@lrvk.gov.lv